

T.E.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12751
Tarih : 04.05.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 04/05/2021 14:50
Sayı: E-120.10-
0815622

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kişilerin basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirlerin alınması, gazetecilerin yaşadığı hak ihlallerinin tespit edilerek sona erdirilmesi, medya ve basın üzerindeki baskıların sonlandırılması ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Hasan ÖZGÜNEŞ

Sırnak Milletvekili

GEREKÇE

Basın özgürlüğü, haber, fikir ve düşünceleri, çoğaltıcı araçlarla, serbestçe açıklayabilmek özgürlüğüdür. Gerek Anayasamız, gerekse İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile basın ve ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 26. maddesinde, "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir" ifadesi yer alır. Anayasa'nın 28. maddesinde de, "Basın hürdür, sansür edilemez. Ancak maalesef ki Türkiye'nin karnesine baktığımızda basın özgürlüğünden bahsetmek pek mümkün görünmüyor. Türkiye basın ve ifade özgürlüğü konusunda baskıların ve ihlallerin en çok yaşandığı ülkeler arasında yer almaktadır.

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, 2021 yılı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre Türkiye 153. Sırada yer almaktadır. Endeksin ilk kez yayımlandığı 2002 yılında 99'uncu sırada yer alan Türkiye'nin 153. sıraya gerilemesi basın özgürlüğünden her geçen yıl daha da uzaklaştığımızı göstermektedir.

Türkiye, basın özgürlüğünden giderek uzaklaşmakta, gazetecilik ve medya faaliyetleri iktidarın güdümüne sokularak siyasi ajandasının uygulanması başta olmak üzere kumpas, karalama ve dezenformasyonun aracına dönüştürüldü. Türkiye'de gazetecilik; ölüm, tutuklanma, işsizlik ve daha birçok riski göze almakla eşdeğer bir mesleğe dönüşmüş durumdadır.

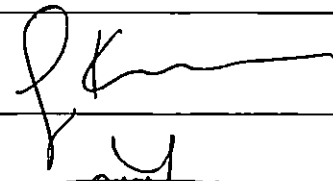
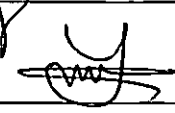
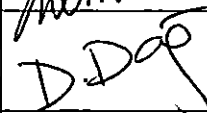
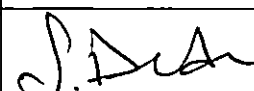
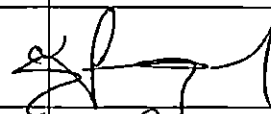
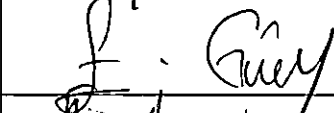
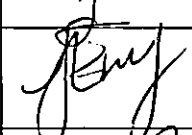
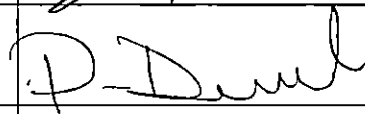
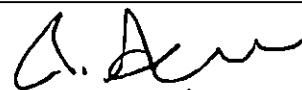
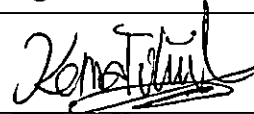
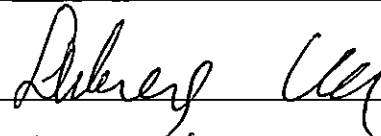
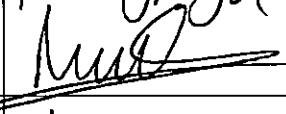
Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin Basın Müzesi Belge Bilgi Merkezi tarafından hazırlanan rapora göre 2020'de gazetecilere 361 dava açıldı. Toplam 54 olayda 86 gazeteci gözaltına alındı. Ve aynı yıl toplam 306 gazeteci işsiz kaldı. 97 gazeteci baskı ve sansür nedeniyle istifa

etti. RTÜK medya kuruluşlarına 67 kez para cezası, 1 kapatma, 49 yayın durdurma, 6 uyarı cezası verdi. Yine yıl boyunca toplam 58 olayda 67 gazeteci saldırıya uğradı. Bağımsız yayıncılık yapan gazete ve dergilerin haberlerine 368 sansür uygulandı. Birçok tiyatro oyunu, film ve kitap yasaklandı. Yaşanan bu baskı ve ihlaller 2021 yılında da artarak devam etmektedir.

Ocak - Şubat - Mart 2021'i kapsayan bianet Medya Gözlem Raporuna göre; 228 gazeteci, köşe yazarı ve 5 karikatüristin Türk Ceza Kanunu (TCK) ve Terörle Mücadele Kanunu'na (TMK) ilişkin iddialarla toplam 2 müebbet 1894 yıl 9 ay hapis cezasıyla ve beş gazetecinin toplam 1 milyon 610 bin TL, altı medya kuruluşunun (Oda TV dahil) ise toplam 325 bin TL tazminat davasıyla karşı karşıya olduğunu belirtmekte. Yine Ocak - Şubat - Mart 2021 döneminde, Basın İlan Kurumu (BİK) Evrensel gazetesine sekiz, BirGün'e de beş gün ilan kesme cezası verdi. Ticaret Bakanlığı da, Tele1'de yayımlanan Newroz mitinginde sarı, kırmızı ve yeşil renkler bulunan bir şalı taşıyan çocuk fotoğrafının yer aldığı reklama yer vermesi nedeniyle, Evrensel gazetesine 20 bin 953 TL idari para cezası verdi.

En son 27.04.202 tarihinde Emniyet Genel Müdürü Mehmet Aktaş'ın imzasıyla yayınlanan genelgede, eylemler sırasında polislerin görüntülerini ya da seslerini kaydeden kişilerin engellenmesi ve haklarında adli işlem yapılmasına karar verildiği genelge basın özgürlüğü konusunda geldiğimiz noktayı gözler önüne sermektedir. Muhalif kesimlerin sesinin kısıldığı elinde haber alma kaynağı olarak neredeyse sadece sosyal medya ağının kaldığı bir süreçte, çıkarılan söz konusu genelge ile muhalif kesimlerin sesinin tamamen kısılmaya çalışıldığı endişelerinin giderilmesi gerekmektedir.

Kişilerin basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirlerin alınması, gazetecilerin yaşadığı hak ihlallerinin sona erdirilmesi, medya ve basın üzerindeki baskıların sonlandırılması ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla araştırma komisyonu kurulmasını talep ederiz.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	